

Układ pozycji, zgodnie z dotychczasową praktyką, według międzynarodowej leśnej klasyfikacji oksfordzkiej, której symbole cyfrowe są podane ponad tekstem każdego streszczenia.

1 CZYNNIKI ŚRODOWISKA. BIOLOGIA

114	116	IBL
Pimenova G. S.: Vlijanie lesa na minimalny stok v zone širokolistvennyh lesov i v lesostepi evropejskoj časti SSSR. Wpływ lasu na minimalny odpływ w strefie lasów mieszanych i w lasostepie europejskiej części ZSRR. Lesovedenie 1975 nr 2 s. 3—10, 1 tabl., 1 maja 2 tab. bibliogr. 25 poz. sum. — Badano minimalny odpływ na 91 parach rzek dobranych w taki sposób, aby lesistość zlewni dla poszczególnych par była różna — duża i mała np. 9 i 35%. Badaniami ob-	jęto dorzecza Dniepru i Wołgi. Wielkość zlewni wynosiła od 1000 do 5000 km², a suma rocznych opadów od 400 do 600 mm. Dane charakteryzujące badane tereny zestawiono w tabeli, a rozmieszczenie obiektów oznaczono na mapce. Stwierdzono, że masywy leśne zarówno w strefie lasów mieszanych, jak i w lasostepie wpływają korzystnie na regularność odpływów oraz na wzbogacenie podziemnych ruchów wód. (W. C.)	
115	116 + 907.32 (234.372.4)	IBL
Zelený V.: Vodohospodářský význam lesů v Beskydech. Wodnogospodarcze znaczenie lasów w Beskidach. Lesnictvi 1975 R. 21 nr 2/3 s. 131—144, 4 fot. 2 wyk. bibliogr. 45 poz. rez. sum. Zsfg. — Utworzony w 1954 r. Państwowy obszar wodnogospodarczy obejmuje 57 000 ha lasów w Beskidach Morawsko-Śląskich. Na jego terenie prowadzi się m. in. badanie stosunków opadowych, przyczyn wahań odpływu wody, opadów śnieżnych, wpływu składu gatunkowego drzewostanów na pokrywę śnieżną,	wpływu cięć kulisowych na bilans wodny, intercepcji opadów, udziału opadów poziomych, parowania cieków, składników bilansu wodnego, działania erozyjnego opadów atmosferycznych. Badania te mają znaczenie nie tylko dla fliszowej części Karpat. Lasy obszaru mogą zaopatrywać w wodę większy teren niż obecnie, jeżeli się je odpowiednio zagospodaruje. Należą one jednocześnie do najbardziej produkcyjnych. (S. K.)	
116	116 : 54	IBL
Florov R. I.: Gidrotermičeskij režim i produktivnost' lesov estestvennogo prochoždenija. Stosunki hydrotermiczne i produktywność lasów rodzimego pochodzenia. Lesovedenie 1975 nr 3 s.	21—28, 2 tab. 1 wyk. bibliogr. 26 poz. sum. — Pomimo, że zasobność gleby w składniki mineralne jest ważna, to decydujące znaczenie dla produktywności drzewostanów mają stosunki wodne	

i ciepłe. Z tego względu proponuje się, aby ocenę bonitacji siedlisk w naturalnych lasach Bułgarii oprzeć na wskaźnikach hydrotermicznych. Związki ilościowe pomiędzy produkowaną biomasą a warunkami naturalnych siedlisk leśnych mogą być określone za pomocą metody opartej na analizie przebiegu krzywych średnich zapasów wody

117

156.2 : 451.2

IBL

Egger J.: Der Mensch, der Wald und das Wild. **Człowiek, las i zwierzyna.** Allg. Forstzgt 1975 Jg 86 F. 10 s. 293—296, 7 wyk. — Przedstawiono wzrost liczebności zwierzyny w Austrii w latach 1874—1974, oraz bieżące szkody wyrządzone w lasach, a wynikające z nadmiaru zwierzyny. Gospodarcza pojemność zwierzyny możliwa do utrzymania wynosi ok. 1,5—3 szt./100 ha dla zwierzyny płowej natomiast dla saren 6—12 szt./ha. W celu polepszenia warunków żywienia dla zwierzyny konieczne jest utrzymywanie znacznej powierzchni łąk oraz zwiększenia w odnowieniach udziału

w glebie w okresie wegetacyjnym oraz na analizie rozchodu energii powstałej w liściach drzew w trakcie procesów fizjologicznych. Podano i omówiono wzory stosowane do obliczeń. Sprawdzono, że produkcja biomasy określona tymi wzorami różni się o ok. 9% od wyników uzyskanych przy stosowaniu metod tradycyjnych. (W. C.)

drzew i krzewów liściastych takich, jak: wierzba, osika, jesion, klony oraz dzikie drzewa owocowe. Pożądana jest także uprawa poletek łowieckich: łubinu słodkiego, wyki, topinamburu, jarmuszu, owsa, krzycy, czerwonej koniczyny i rzepaku. Zimą dożywianie powinno wynosić 2—3 kg dziennie na 1 szt. zwierzyny płowej. Niedostatek paszy włóknistej o dużej zawartości wody zwiększa niebezpieczeństwo spalowania. Z tych względów należy zwiększyć jej udział w dożywianiu, a ograniczyć owies, kukurydzę, żołądzie i kasztany do 0,30 kg na 1 szt. dziennie. (L. J.)

118

156.2 : 451.2

IBL

Grabher H.: Der Wald als Lebensraum des Wildes. **Las jako przestrzeń życiowa dla zwierzyny.** Allg. Forstzgt 1975 Jg 86 F. 10 s. 296—297, 1 fot. — Problem las i zwierzyna omówiono w aspekcie biologii zwierzyny leśnej, ekologiczno-hodowlanym, społecznym i gospodarczym. Inwentaryzacja leśna Austrii wykazała, że 60 mln pni drzew było spalowanych oraz 124 000 ha upraw miało sadzonki

zgryzione przez zwierzynę. Związki łowieckie powinny prowadzić gospodarkę, w której liczba zwierzyny będzie dostosowana do pojemności łowisk. Podstawowym zadaniem leśnictwa jest utrzymanie taniego, dobrej jakości drewna lecz bez naruszania naturalnych stosunków ekologicznych. Las w przyszłości będzie także zapewniał przestrzeń dla odpowiedniego stanu zwierzyny. (L. J.)

2 HODOWLA LASU

119

221.1 : 232 — — 176.1 Quercus

IBL

Prudič Z.: Vliv šířky obnovní seče na růst dubové kultury v lužních lesích. **Wpływ szerokości cięcia odnowieniowego na rozwój uprawy dębowej w lesie łęgowym.** Lesnictvi 1974 R. 20 nr 11/12 s. 1033—1044, 4 rys. 4 tab. 4 wyk. bibliogr. 15 poz. rez. sum. Zsfg. — Badania przeprowadzono na 6 powierzch-

niach, założonych na zrębach o szer. 80—100 m w nadl. Břeclav w dolinie rzeki Morawy. Całkowity wiek sadzonek dębu szypułkowego wynosił 6—11 lat. Pomiar wysokości, grubości w szyjce i ostatniego przyrostu na wysokość nie wykazały ujemnego wpływu zwiększającej się szerokości zrębu na rozwój sa-

dzonek. Z orientacyjnego badania korzeni 9-letnich sadzonek dębu wynika, że korzenie są lepiej rozwinięte w większej odległości od ściany drzewostanu.

Uzyskane dane potwierdzają, że dąb można wysadzać na zrębach zupełnych, a sadzonki będą rozwijać się nie gorzej niż w gniazdach. (S. K.)

120

231 — — 174.7 Picea

IBL

Bucek J.: Přirozená obnova smrku v malinikovém stadiu prosvětlených smrekových porostů. **Naturalne odnowienie świerka w maliniakowym stadium przeredzonych drzewostanów świerkowych.** Lesnictvi 1974 R. 20 nr 11/12 s. 1045—1051, 3 tab. 1 wyk. bibliogr. 15 poz. rés. rez. sum. Zsfg. — Badania przeprowadzono w drzewostanach typu Luzulo-Fagetum, Polityrichum formosum, na wyżynie Trutnowskiej. Pomyślnie początkowo warunki dla nalotu świerka szybko pogorszyły się, bo maliny opanowały

powierzchnie. Z tego względu tam, gdzie zachodzi niebezpieczeństwo wytworzenia się maliniaków, należy z jednego dobrego urodzaju uzyskać samosiewne odnowienie przy zwarciu drzewostanu 0,7 i dopiero, gdy nalot świerka dostatecznie podrośnie, można drzewostan silnie prześwietlić, a wkrótce usunąć całkowicie. Rychle nawet pojawienie się maliniaka nie będzie wtedy stanowić zagrożenia dla samosiewu świerkowego.

(S. K.)

121

232.315 + 232.318 : 114.61

IBL

Orechov D. A.: Vlijanie bakterij rizosfery drevesnych rastenij na prorastanie semjan sosny. **Wpływ bakterii ryzosfery drzew na kiełkowanie nasion sosny.** Lesovedenie 1975 nr 4 s. 85—88, 4 tab. bibliogr. 5 poz. sum. — Produkcyjność roślin i ich odporność na niekorzystne warunki środowiska zależą od różnych, nie zawsze jeszcze dobrze poznanych czynników działających w poszczególnych fazach wzrostu i rozwoju. Stwierdzono, że nawet krótkotrwałe działanie niektórych czynników w fazie kiełkowania nasion

wpływa na dalszy rozwój i wzrost drzew. Mając to na uwadze zbadano działanie bakterii ryzosfery świerka, sosny, brzozy, dębu, klona, lipy drobnolistnej, grabu i osiki na nasiona sosny. Stwierdzono, że większość tych bakterii stymuluje kiełkowanie nasion i dalszy wzrost wschodów sosny. Wskazuje to na celowość zaprawiania nasion sosny bakteriami pobudzającymi aktywność procesów zachodzących w czasie kiełkowania nasion.

(W. C.)

122

232.315.3 — — 176.1 Quercus

IBL

Bonnet-Masimbert M., Muller C.: La conservation des faines est possible. **Konserwacja bukwi jest możliwa.** Rev. for. fr. 1975 A. 27 nr 2 s. 129—138, 3 tab. 2 wyk. bibliogr. 2 poz. — Problem konserwacji bukwi został praktycznie rozwiązany, a przedstawiona technika nadaje się dla praktyki leśnej. Uznano

za pewne, że bukwi nie należy przechowywać dłużej niż 19 miesięcy. Jedną z korzyści przyjętej metody konserwacji jest skrócenie zabiegów koniecznych do wykiełkowania nasion. Ze względu na zjawisko uśpienia nasion konieczne są jeszcze badania nad ułatwieniem kiełkowania.

(M. B.)

123

232.328 — — 176.1 Salix alba : 443 — — 172.3 Ervinia salicis

IBL

Gremmen J., de Kam M.: The necessity of using healthy propagation material of Salix alba in connection with the spread

of Watermark disease in the Netherlands. **Konieczność używania zdrowego materiału rozmnożeniowego Salix alba**

w związku z rozprzestrzenieniem choroby bakteryjnej (*Erwinia salicis*) w Holandii. Europ. J. For. Pathol. 1975 Bd 5 H. 6 s. 376—383, 3 fot. 3 rys. 1 tab. bibliogr. 9 poz. rés. Zsfg. — Rozmnażanie wierzby białej (*Salix alba*) przez żywo-koły doprowadziło do rozprzestrzenienia się w Holandii choroby bakteryjnej, powodowanej przez *Erwinia salicis*. Doświadczenia wykazały, że rośliny ma-

124

223.43 : 56

IBL

Rubcov V. I., Rubcov V. V.: Biologičeskaja produktivnost' 20-letnich kultur sosny pri raznoj gustote posadki. **Biologiczna produktywność 20-letnich upraw sosny w różnej więźbie.** Lesovedenie 1975 nr 1 s. 28—36, 5 tab. 3 wyk. bibliogr. 12 poz. sum. — W 20-letnich młodnikach sosny na siedlisku Bśw, o początkowej liczbie sadzonek 5, 10, 15, 20, 30 i 40 tys./ha, określono: odsetek wypadów, wielkość masy drewna, gałęzi,

125

232.43 : 56

IBL

Vyskot M.: Tree spacing and development of Norway spruce stands. **Więźba, a rozwój drzewostanu świerkowego.** Lesnictvi 1974 R. 20 nr 9 s. 237—856, 18 tab. 5 wyk. bibliogr. 16 poz. rés. rev. rez. Zsfg. — Badania przeprowadzono w 1973 r. w leśn. Lipůvka pod Brnem, gdzie w 1889 r. na 3 działkach po 0,25 ha wysadzono 3-letnie sadzonki świerka w więźbie 1 × 1 m, 1,5 × 1,5 m i 2 × 2 m. W wieku 87 lat pod każdym względem

teczne mogą być źródłem infekcji *E. salicis*. Z licznych badań wynika, że patogen nie może wnikać do 1- lub 2-letnich pędów, w związku z czym zaleca się stosowanie do rozmnażania wyłącznie pędów w tym wieku. Istnieją pewne podstawy do przypuszczania, że pniaki i korzenie ściętych drzew mogą przenosić chorobę na zdrowe zręzy i młode sadzonki. (S. Ł.)

igliwia i korzeni. Całkowita biologiczna produktywność, określona jako przeciętny roczny przyrost masy organicznej, wynosi — zależnie od gęstości — od 5,9 do 10,8 t/ha suchej masy. Jest ona najmniejsza przy 40 tys. ha, największa przy 15 tys./ha. Młodniki o dużej gęstości mają nie tylko mniejszy przyrost biomasy, lecz są bardziej narażone na uszkodzenia przez czynniki przyrody nieożywionej jak np. śniegołomy.

najlepszy był drzewostan na działce III — z więźbą 2 × 2 m, a najgorszy — na działce I z więźbą 1 × 1 m. Na działce III było najwięcej drzew, największa przeciętna pierśnica i wysokość, największy zapas, najlepsza była również jakość hodowlana i techniczna drzew. Stwierdzenia wykazują bezspornie, że więźba 2 × 2 m, tj. 2500 sadz./ha, jest właściwsza i korzystniejsza niż więźby gęściejsze. (S. K.)

126

233 : 114

IBL

Dimitrovský K., Choděrová J.: K charakteristice antropogenních půd v Sokolovském hnědouhelném revíru. **O charakterystyce antropogenicznych gleb Sokolowskiego zagłębia węgla brunatnego.** Lesnictvi 1975 R. 21 nr 1 s. 39—50, 2 tabl. 4 fot. 2 tab. 3 wyk. bibliogr. 10 poz. rés. rez. sum. Zsfg. — Glebami antropogenicznymi nazywa się powierzchniowo zwietrzałą warstwę materiałów kopalnianych na nowych utworach geomor-

fologicznych, genetycznie niewykształconą. Występują one na zwałowiskach, hałdach przy kopalniach węgla i rud. Przedstawiono wyniki 12-letnich badań na rekultywowanych i nie rekultywowanych zwałowiskach w rejonie Sokołowa. Omówiono skład geologiczny gleb, procesy wietrzenia, właściwości chemiczne, fizyczne i hydropedologiczne, skład mechaniczny na obszarze 4 najważniejszych zwałowisk. (S. K.)

127

233 : 114.354

IBL

Dimitrovský K.: Výzkum humusotvorného procesu na půdních substrátech

výsypek. **Badanie procesów tworzenia się próchnicy na glebowych substratach**

zwałowisk. Lesnictvi 1974 R. 20 nr 10 s. 917—937, 7 fot. 7 tab. bibliogr. 14 poz. rés. rez. sum. Zsfg. — Badania prowadzono w Zagłębiu Sokołowskim na 4 zwałowiskach, których rekultywację leśną lub rolną rozpoczęto w latach od 1942 do 1962. Próchnicotwórcze procesy przebiegają powoli i zależą od wprowadzonych roślin i ich wieku. Duże znaczenie mają gatunki przedplonowe (olsza

czarna i szara). Najlepszą ściółkę dają — wiąz górski, olsza, jawor, lipa drobnolistna. Poziom kumulatywny na badanych zwałowiskach jest różny zależnie od początkowej struktury substratu, gatunku i wieku drzewostanu, jego zwarcia, głębokości przekorzenia substratu. Według zawartości próchnicy można badane gleby zakwalifikować jako słabo lub średniopróchniczne. (S. K.)

128

237.4

IBL

Skoupý J.: Hnojení lesních půd v Kanadě. **Nawożenie gleb leśnych w Kanadzie.** Lesnictvi 1974 R. 20 nr 11/12 s. 1113—1121, 6 fot. 1 rys. bibliogr. 13 poz. — Najwięcej doświadczeń z nawożeniem prowadzi się w prowincjach Ontario, Quebec i Bryt. Kolumbia. W plantacjach nasiennych i drzewostanach nasiennych zwiększa się obradzanie przez nawożenie azotowe lub azotowo-fosforowe. W szkółkach przy nawożeniu stosuje się

zmniejszone normy wysiewu nasion. Rozległe badania dotyczą startowego nawożenia upraw (m. in. przy sadzeniu stosuje się tabletki nawozowe Agriform). Lotnicze nawożenie upraw wymaga kilkakrotnie większych dawek niż punktowe, ale w sumie jest tańsze. W drzewostanach najbardziej reagują przyrostem drzewa najsilniejsze. Nawożenia gospodarcze stosuje się w dużym rozmiarze. (S. K.)

3 NAUKA O PRACY. POZYSKANIE DREWNA. PRACE ZRĘBOWE I TRANSPORT. INŻYNIERIA LEŚNA

129

305 — — 015.5

IBL

Klouda M., Nozar M.: Využití počítačů při ověřování a konstrukci normativních časů spotřeby práce. **Wykorzystanie maszyn liczących do sprawdzania i konstrukcji normatywnych czasów pracy.** Lesnictvi 1974 R. 20 nr 11/12 s. 1005—1018, 4 tab. bibliogr. 8 poz. rés. rez. sum. Zsfg. — Normatywy zużycia czasu zmieniają się w następstwie modernizacji używanych narzędzi. Do sprawdzenia i obiektywizacji normatywów przy ścince i zrywce wykorzystano VULHM ma-

szyny liczące. Omówiono kolejno wykorzystanie badań fizjologicznych przy ścince, opracowanie wyników pomiarów czasowych i fizjologicznych na maszynie liczącej, sprawdzenie normatywów czasów przy zrywce ciągnikami, wyrównanie przebiegu zużycia czasu oraz norm produkcyjnych. Zastosowanie maszyn matematycznych daje nie tylko duże oszczędności czasu, ale pozwala na wyliczenie zużycia czasu dla dowolnych elementów czynności. (S. K.)

130

323.2 : 308

IBL

Senin M. N.: Snizit' prostoi sučkoreznych mašin. **Jak zmniejszyć przestoje okrzesywarek.** Les. Prom. 1975 nr 11 s. 17, 1 rys. — W wielu gospodarstwach leśnych ZSRR pracują samobieżne okrzesywarki SM-2 i LO-72. Często jednak osiągnięta przez nie wydajność jest w sposób nieuzasadniony mała. Przyczyną tego stanu jest nieprawidłowa or-

ganizacja pracy, niski poziom obsługi technicznej, słabe przygotowanie operatorów. Przytoczono przykłady prawidłowej organizacji prac zrębowych przy zastosowaniu okrzesywarki zarówno SM-2, jak i LO-72. Wynikiem była oszczędność około 2000 rubli w ciągu roku od jednej okrzesywarki. (W. Z.)

Douda V.: Užitečná výkonnost podělných dopravníků na skladech dřeva. **Wydajność produkcyjna podłużnych transporterów na składnicach drewna.** Lesnictvi 1975 R. 21 nr 1 s. 13—30, 1 tab. 10 wyk. bibliogr. 5 poz. rés. rez. sum. Zsfg. — Wydajność transporterów na składnicy decyduje o wydajności wszystkich używanych tam maszyn i urządzeń. Przedstawiono wzory i wykresy do wyliczania i określania wydajności

ogólnej oraz wydajności transporterów trzech najczęstszych typów — taśmowych, łańcuchowych i rolkowych. Wzory te umożliwiają dokładne określenie pojemności produkcyjnej transporterów, kontrolowania wydajności pracy w jednostce czasu, poszukiwania rezerw w produkcji i przez to przyczyniają się do podniesienia całkowitej efektywności produkcji. (S. K.)

132

377.23

IBL

Ušakov M. V., Il'in L. B., Krivoluckij M. K.: Transportirovščik-pogruzčik TP-3. **Samojezdna ładowarka TP-3.** Les. Prom. 1975 nr 10 s. 19, 1 fot. — W pracy na składnicy często zachodzi potrzeba przewożenia drewna na dość dużą odległość. Maszyny dotychczas wykorzystywane do tego celu miały zbyt dużo wad. Skonstruowano więc ładowarkę

TP-3 na bazie ciągnika K-700, która wykonuje następujące czynności: zabiera sortymenty z miejsca wyróbki, przewozi i układa w mygły do wysokości 2 m. dokonuje załadunku i rozładunku oraz formuje wiązki. Urządzenie jest proste w konstrukcji i obsłudze. Zastosowanie ładowarki zwiększyło wydajność przy tych pracach. (W. Z.)

133

377.23

IBL

Verchov Ju. I., Sereckin M. A., Gomonov A. I.: Lesopogruzčik na baze odnosnogo tjagača. **Ładowarka na bazie ciągnika jednoosiowego.** Les. Prom. 1975 nr 9 s. 21, 1 fot. 1 tab. — W celu usprawnienia prac transportowo-załadunkowych na składnicach skonstruowana zo-

stała ładowarka na bazie jednoosiowego ciągnika MOAZ-529. Podstawowe parametry ładowarki: moc silnika 205 KM udźwig 6000 kg, maksymalna prędkość z ładunkiem 20 km/godz., bez ładunku — 40 km/godz. (W. Z.)

4 SZKODY W LESIE. OCHRONA LASU

134

411 : 453 — — 145.7

IBL

Kurir A.: Parasitenprobleme in der biologischen Regelung der zu Massenvermehrung neigenden Forstinsekten. **Problem parazytów w biologicznej regulacji gradacji owadów leśnych.** Allg. Forstz. 1975 Jg 86 F. 11 s. 333—334. — Autor przedstawia ocenę prób zwalczania szkodliwych owadów za pomocą bakterii, wirusów, grzybów oraz za pomocą owadów pasożytniczych i drapieżnych. W oparciu o własne doświadczenia wyjaśnia przyczyny nieudanych prób zwalczania owadów za pomocą wirusów

i bakterii. Za najbardziej udane uważa się zwalczanie owadów szkodliwych przez hodowlę owadów pożytecznych. Sówkowate (Noctuidae) były zwalczane z dobrymi efektami za pomocą rączyc (Compsilura concinnata, Phryxe vulgaris, Blondelia nigripes) oraz gąsienicznikowatych (Ichneumonidae — Ophion luteus, Anomalon crinops). Rączycyca bardzo łatwo rozmnaża się w sztucznej hodowli i jest pasożytem dla 41 gatunków owadów z rodziny sówkowatych. (L. J.)

Kudela M.: Chemizace v lesním hospodářství — II. část. **Chemizacja w gospodarstwie leśnym — część 2.** Lesnictvi 1974 R. 20 nr 10 s. 955—970, 6 tab. — Podano zasady używania herbicydów (nazwę preparatu, dawkę oraz sposób i termin stosowania) w szkółkach, na powierzchniach do zalesienia oraz w uprawach i młodnikach. W zestawieniu tabelarycznym dla 58 herbicydów i arbo-cydów podano składnik czynny, jego

procentową zawartość, formę oraz sposób działania. Omówiono używanie pozostałych pestycydów — akarycydów, nematocydów, moluskocydów, rodenty-cydów i repelentów oraz antytranspirantów i antydesykantów. Scharakteryzowano uboczne i następcze oddziaływanie preparatów chemicznych oraz przypomniano zasady bhp przy pracy ze środkami chemicznymi. (S. K.)

136

414.14 : 451.2

IBL

Karasek S.: Applikation von Wildrepel-lens im Pressluftverfahren. **Aplikowanie repelentów przeciw zwierzynie za pomocą sprężonego powietrza.** Allg. Forstz. 1975 Jg 86 F. 7 s. 225, 2 fot. — Zastosowano nową metodę rozprowadzania repelentów przeciw zgryzaniu sadzonek przez zwierzynę płową. Nowe środki chemiczne dobrze chronią sadzonki przed zgryzaniem oraz długo utrzy-

mują się na roślinie. Repelenty bardzo dobrze rozprowadza się po sadzonkach z butli pod ciśnieniem powietrza za pomocą ulepszonego dozownika z dyszą o otworze 0,8—1,0 mm. Preparaty chemiczne są rozcieńczone i mogą być stosowane w czasie mrozów. Preparat w ilości 5 l wystarcza do ochrony sadzonek na powierzchni 1 ha upraw. (L. J.)

137

414.4 : 181.351

IBL

Iloba Chukwunyeaka: Aspect of herbicidal effects on the ectosymbiotic micro-organism of the forest plants. **Wpływ herbicydów na mikroorganizmy ekto-symbiotyczne drzew leśnych.** Europ. J. For. Pathol. 1975 Bd 5 H. 6 s. 339—343, 4 wyk. bibliogr. 13 poz. rés. Zsfg. — W doświadczeniach laboratoryjnych badano wrażliwość grzybów mikoryzo-

wych *Tricholoma saponaceum*, *Tricholoma pessundatum* i *Amanita citrina* na herbicydy Dalapon i Aminotriazol. Stwierdzono różne reakcje grzybów. Zarówno nieznaczne efekty stymulujące rozwój grzybni, jak i znaczne efekty hamujące rozwój grzybni uznano za oznakę fungitoksyczności herbicydów. (S. L.)

138

425

IBL

Materna J.: Les a průmysl. **Las i przemysł.** Lesnictvi 1975 R. 21 nr 2/3 s. 211—220, bibliogr. 20 poz. rez. sum. Zsfg. — Las jako asocjacja stosunkowo konserwatywna nie jest w stanie w dostatecznym stopniu przystosować się do zmian, wywoływanych w środowisku przez przemysł. Największy udział w szkodach powodowanych w środowisku leśnym mają pyły z cementowni, popioły, dwutlenek siarki, tlenki azotu i związ-

ki fluoru. Ocena zanieczyszczenia atmosfery w CRS w 1970 r. wykazała, że ilość gazowych emisji przemysłowych wynosiła ok. 2,1 mln t rocznie, w tym ok. 1,9 mln t SO₂, a emisji stałych (pyłów) — ok. 1,6 mln t, w tym ok. 1,3 mln t popiołów. Dotychczasowe środki techniczne nie zabezpieczają prawidłowego rozwoju gospodarstwa leśnego w przyszłości, dlatego konieczne jest podjęcie efektywniejszych sposobów ochrony lasu. (S.K.)

Lang K. J.: Experimente mit Erregern der Umfallkrankheit. I. Wechselwirkungen zwischen *Trichoderma viride* Pers. ex Fr. und Stämmen pathogener Pilze der Gattungen *Pythium*, *Fusarium* und *Rhizoctonia*. **Doświadczenia z grzybami powodującymi zgorzel siewek. I. Wzajemne oddziaływanie między *Trichoderma viride* Pers. ex Fr. a szczepami grzybów patogenicznych rodzajów *Pythium*, *Fusarium* i *Rhizoctonia*.** Europ. J. For. Pathol. 1975 Bd 5 H. 4 s. 225—240, 3 fot. 1 rys. 5 tab. 4 wyk. bibliogr. 60 poz. rés. sum. — Badane grzyby wykazywały różnice międzygatunkowe i śródgatunkowe we wrażliwości na streptomycynę.

Trichoderma viride pasożytował tylko na *Pythium* i *Rhizoctonia*. *Trichoderma* ma zdolność wpływania na wzrost pozostałych grzybów za pomocą substancji lotnych i nielotnych. Hamujące działanie substancji nielotnych *Trichoderma* in vitro zależy od pożywki i jej odczynu. Streptomycyna obniża wytwarzanie lotnych inhibitorów. Opisano metodę badania działania lotnych metabolitów na szybko rosnące grzyby. Streptomycyna zmniejsza siłę antagonistyczną *T. viride*. *Fusarium*, *Pythium* i *Rhizoctonia* na pożywce agarowej wpływają na siebie wzajemnie hamująco, niekiedy stymulująco. (S.L.)

140

451.2

IBL

Fanta B.: Nowé metody při sledování vyhledávanosti jednotlivých druhů dřevin zvěří. **Nowe metody oceniania atrakcyjności poszczególnych gatunków drzew dla zwierzyny.** Lesnictvi 1974 R. 20 nr 11/12 s. 1069—1093, 1 tabl. 3 tab. bibliogr. 26 poz. rés. rez. sum. Zsfg. — W omówieniu literatury zestawiono dane o atrakcyjności 52 gatunków drzew i krzewów. We własnych badaniach uwzględniono 136 gatunków. Badania prowadzono przez 4 lata w sezonach zi-

mowych w różnych warunkach terenowych. Obserwacje dotyczyły ogryzania sadzonek i drzewek przez zające, sarny i jelenie. Według atrakcyjności podzielono gatunki na 3 grupy. Do najczęściej ogryzanych zaliczono 26 gatunków, w tym sosny, buk, dęby, klony, jodły, wiązy i wierzby. Najbardziej wybredne są sarny, najmniej zające. Przez wysadzania gatunków atrakcyjnych dla zwierzyny można zmniejszyć ogryzanie przez nią gatunków cenniejszych. (S.K.)

6 URZĄDZANIE LASU. EKONOMIKA GOSPODARSTWA LEŚNEGO ADMINISTRACJA I ORGANIZACJA GOSPODARSTWA LEŚNEGO

141

627 : 116 (234.372.4)

IBL

Müller M.: Zhodnocení současných směrnic pro hospodaření ve Státní vodohospodářské oblasti Beskyd z hlediska koncepčních záměrů s přihlédnutím k řešeným výzkumným úkolům. **Ocena obecných wytycznych gospodarowania na terenie Państwowego obszaru wodnogospodarczego w Beskidach z punktu widzenia zamiarów koncepcyjnych przy uwzględnieniu rozwiązywanych zadań badawczych.** Lesnictvi 1975 R. 21 nr 2/3 s. 113—123, bibliogr. 8 poz. rez. sum. Zsfg. — Obszar ten zaopatruje w wodę pitną przemysłowy okręg Ostrawy z ludnością liczącą ok. 1 mln. Określonym w

ustawie zadaniom obszaru podporządkowane są zabiegi hodowlane, użytkowanie i ochrona lasów oraz melioracje leśne. Obecne wytyczne gospodarowania na tym obszarze rozwiązują przede wszystkim jakościowe oddziaływanie lasu na warunki wodne. Wymagają one jednak rewizji w związku z niezbędnymi zadaniami badawczymi. Dotyczy to głównie doprowadzenia do odpowiedniego składu gatunkowego drzewostanów, zmiany udziału poszczególnych klas wieku oraz zwarcia drzewostanów i sposobów ich odnawiania. (S.K.)

8 PRODUKTY LEŚNE I ICH UŻYTKOWANIE

142

892.4 : 377.49

IBL

Korobov V. V., Paničev G. P.: Pnevmo-transportirovka kory. **Pneumatyczny transport kory.** Les. Prom. 1975 nr 10 s. 26—27, 1 rys. 1 tab. 2 wyk. — Jednym z najbardziej ekonomicznych sposobów przemieszczenia kory jest transport pneumatyczny, który przewyższa mechaniczne urządzenie tego typu. Omówione

są wyniki badań prowadzonych przez CNIIME w celu ustalenia podstawowych parametrów przy transporcie kory. Wyniki badań można rozpowszechnić i stosować przy przewozie kory świerku, osiki i brzozy a także gatunków mieszanych. (W.Z.)

9 LASY I LEŚNICTWO W GOSPODARCE NARODOWEJ

143

906

IBL

Těliševskij D. A.: Zachování a komplexní využití lesních surovinových zdrojů. **Ochrana i kompleksowe wykorzystanie leśnych źródeł surowcowych.** Lesnictvi 1975 R. 21 nr 2/3 s. 171—180, 2 rys. rez. sum. Zsfg. — Las stanowi źródło pozyskania produktów, które można podzielić na 4 grupy: A. pochodzenia drzewnego (drewno, żywica, kora), B. pochodzenia niedrzewnego (grzyby, jagody, rośliny lecznicze, pasza dla zwier-

ziny), C. pochodzenia zwierzęcego (dziczyzna, pożytek pszczeli, ryby) oraz D. korzyści pozagospodarcze (rekreacja, ochrona środowiska). Kompleksowe wykorzystanie lasów przedstawiono na przykładzie okręgu wołyńskiego USRR, w którym udział produktów grupy A w 1958 r. wynosił 90% a grupy B — 10%, natomiast w 1970 r. odpowiednio — 55% i 45%. Rekreacyjne znaczenie lasu jest coraz większe. (S.K.)

144

907.2 : 187

IBL

Burova L. G., Trapido I. L.: Mikologické osobnosti bereznjaka volosistoso-kovogo v svjazi s dlitel'nym rekreacionnym vozdejstviem. **Mikologiczne właściwości drzewostanu brzożowego (Betuletum pilosae caricosum) w związku z długotrwałym rekreacyjnym oddziałymaniem.** Lesovedenie 1975 nr 1 s. 49—55, 2 tab. bibliogr. 3 poz. sum. — Nasilenie zmian w różnych partiach drzewostanu brzożowego po 10—12-letnim użytkowaniu turystycznym było zróżnicowane. Największe zmiany

stwierdzono na obrzeżach, polanach oraz na placach przeznaczonych do zabaw i gier. Ubicie gleby w tych miejscach zwiększyło się 2—3-krotnie (maksymalnie 8-krotnie); ilość ściółki zmniejszyła się 4-krotnie a jej skład gatunkowy uległ znacznym zmianom. Mchy prawie zginęły, zwiększyła się natomiast liczba grzybów z grupy mikoryzowych; zmniejszył się udział saprofitów. Pojawiły się nowe komponenty w postaci grzybów ruderalnych. (W.C.)

145

922.1 : 904 (436)

IBL

Leitner K.: Die Aufgabe des österreichischen Staatswaldes und seine Bewirtschaftung. **Zadania austriackich lasów państwowych i ich zagospodarowanie.** Allg Forstzsg 1975 Jg 86 F. 12 s. 357—360,

1 fot. 4 wyk. — Omówiono zagadnienia związane z produkcją drewna, jego strukturą oraz państwową polityką handlu drewnem. Starania idą w kierunku polepszenia warunków dla produkcji le-

śnej, aby zwiększyć przyrost drewna. Opłacalność produkcji jest analizowana corocznie w oparciu o szczegółowy bilans państwowego ośrodka elektronicznego przetwarzania danych. Lasy Państwowe Austrii spełniają w największym rozmiarze rolę lasów ochronnych i wypoczynkowych. Około 80% lasów państwowych znajduje się na terenie

Alp. Są one otwarte dla pieszego turysty w celach wypoczynkowych z prawnym zastrzeżeniem nie naruszania istniejącego stanu. W przyszłości turyści będą poszukiwać lasów naturalnych bez dodatkowych urządzeń do wypoczynku. Poza tym lasy państwowe są głównym poligonem doświadczalnictwa leśnego. (L.J.)

146

972.1

IBL

Riedesel B.: Zu den forstlichen Berufsmöglichkeiten bei internationalen Organisationen. **Na temat możliwości zawodowych leśników w organizacjach międzynarodowych.** Allg. Forstz. 1975 Jg 30 nr 8 s. 162—163. — Możliwości zatrudnienia leśników z krajów przemysłowych (Europa i USA), sprawdzają się zasadniczo do krajów rozwijających się. Organizacją powołaną do niesienia pomocy krajom zacofanym jest FAO, skupiająca 125 państw świata. W 1954 r. stworzono program szkolenia młodych specjalistów pod nazwą „Asso-

ciate Expert Scheme”, w celu przygotowania ich do pracy w tych krajach. Od kandydatów wymagane jest ukończenie studiów wyższych, praktyka zawodowa i znajomość języka angielskiego. Koszty delegowania z reguły ponosi kraj, z którego pochodzi kandydat, albo obciążony jest już budżet FAO. Po powrocie z placówki kandydat przedstawia większą wartość zawodową we właściwym kraju, ze względu na znajomość odmiennych problemów fachowych i szersze horyzonty. (W.B.)

Autorzy analiz:

M.B. — mgr inż. M. Budzyński

W.C. — doc. dr W. Chmielewski

L.J. — doc. dr hab. L. Janson

S.K. — mgr inż. S. Kocięcki

S.L. — doc. dr hab. S. Łukomski

W.Z. — mgr inż. W. Zawodna

Przegląd Dokumentacyjny Leśnictwa zawiera jedynie niewielką część analiz dokumentacyjnych z zakresu leśnictwa. Pełna dokumentacja ukazuje się w postaci **k a r t d o k u m e n t a c y j n y c h**. Centrum Informacji Naukowo-Technicznej i Ekonomicznej (w skrócie CİNTE, Warszawa, Al. Niepodległości 186) przyjmuje zgłoszenia na prenumeratę kart dokumentacyjnych, która może obejmować zarówno całą dokumentację naukowo-techniczną, jak i oddzielne jej działy lub poszczególne zagadnienia i tematy.

Cena karty dokumentacyjnej wynosi w prenumeracie 30 groszy.

Zakład Informacji Naukowo-Technicznej i Ekonomicznej Instytutu Badawczego Leśnictwa — branżowy ośrodek informacji leśnictwa — wykonuje za zwrotem kosztów kserokopie i mikrofilmy publikacji, objętych zarówno przeglądem dokumentacyjnym jak i kartami dokumentacyjnymi.